

*Figuri
de martiri*

Martiri ai neamului românesc

Ion Mihalache

- 1882 - la 15 februarie se naște la Topoloveni - Muscel (astăzi Argeș) într-o familie săracă cu mulți copii. Întreaga lui copilărie cunoaște mari lipsuri materiale.
- 1889-1901 - urmează școala primară, unde este remarcat de învățătorul Nicolae Cristescu; acesta era unul din discipolii marcanți ai lui Dobrescu - Argeș (militant pentru emanciparea culturală, economică și politică a țărănimii în perioada anilor 1892-1894, „promotorul Partidului Țărănesc”).
- Impresionat de inteligența elevului său, N. Cristescu îl duce pe cheltuiala sa la celebra Școală Normală „Carol I” din Câmpulung-Muscel pe care o absolvă ca premiant de onoare.
- 1901 - după absolvirea Școlii Normale, își începe cariera de învățător, inițial în comuna Luđesti, jud. Dâmbovită timp de doi ani; revine în comună natală Topoloveni, de care își va lega numele pentru totdeauna prin lupta sa de a pune bazele „țărănișmului”.
- 1902-1903 - își îndeplinește inapui militar la Reg. 30 Muscel, unde inițiază, împreună cu alți învățători, un „cerc țăărănesc”, în cadrul căruiu se milita pentru ideea unui partid țărănesc, urmărind schimbarea condiției țărănimii pe plan moral și educativ.
- 1906 - participă la Congresul Țărănesc din București unde se pune problema înființării unui partid țărănesc.
- Ia parte la Congresul Învățătorilor de la Focșani din luna decembrie, ca delegat al Asociației Învățătorilor și va propune înființarea Școlii Normale Superioare în cadrul Universității.
- 1907 - N. Iorga îi publică în „Neamul Românesc” articolul „Învățătorii și congresul institutorilor din Ploiești”; unde I. Mihalache critică atitudinea Statului față de activitatea extra-școlară a învățătorilor, va fi arestat ca instigator în timpul

*Ion Mihalache în pușcăriia comunistă
de la Râmnicu Sărat,
puțin înainte de moarte*

răscoalelor țărănești; o.u.a. să viețuiască peșteră de azi că PNT – înscris în
la acei timp – s-a aflat totuși, prin unii din viforii săi fruntași, alături de țărani
răscoale; publică în revista „Muscelul” a învățătorilor musceleni
articolul privind remedierea situației din țară și un articol în care
li va mulțumi Regelui pentru amnistierea a 8000 de țărani
participanți la răscoale; în parte la Topoloveni la o constituire
a cooperatorilor din regiune, la care pune problema federalizării
unităților cooperativede; elaborează statutul proiectatei federale;
se căsătorește cu Nicolina, fiica proptului Ion Dumitrescu
din Dobresți – Muscel, și el adept înflăcărat al lui Constantin
Dobrescu – Argeș;

• 1908 – creiază federația „Podgoria” în Topoloveni,
prima de acest gen din țară, compusă din 12 unități cooperativede;
la această federație va iniția cursul pentru contabili și
directori de bănci populare; publică în revista „Muscelul” un
articol unde sugerează înființarea altor federații;

• 1909 – în suplimentul special al „Neamului
Românesc” publică un articol privind la problema federalizării
de cooperativede, solicitând ca o necesitate asocierea multitudini
de mici loturi țărănești, pentru o exploatare eficientă și
valorificare avantajoasă a produselor – una din ideile de bază
ale „țărănișmului”;

• 1910 – participă la Congresul învățătorilor de la
Constanța, unde susține un referat privind ameliorarea situației
materiale a învățătorilor; face parte din membrii fondatori ai
revistei „Vremea”, unde va scrie articole privind importanța
partidului țărănesc;

• 1911 – la Congresul învățătorilor face o analiză a
partidelor existente, vorbind din nou de un viitor partid țărănesc;
publică alături articolele privitoare la federațiile de bănci populare;

• 1913 – în parte la campania din Bulgaria; la Congresul
învățătorilor de la București, datorită activității sale de excepție
este ales președinte al acestei asociații, instituție de mare
prestigiu în vechea Românie;

• 1914 – candidează ca independent la Colegiul III
pentru Camera Deputaților în jud. Muscel și demisionează din
președinția Asociației învățătorilor pentru a nu o angaja politic;
publică în „Vremea Nouă” o culegere a articolelor intitulate „Ce
politică să facem?”;

• 1915 – este ales președinte al unui nou Comitet al
Consiliului General al învățătorilor din România; participă la
prima adunare a Federației Unionate; face apel la ajutorarea
învățătorilor care se refugiaseră din ținuturile românești din
starea hotarelor, pentru a se înrola în armata română; susține
prin articolele intrarea noastră în război;

● 1916 – declarându-se război Austro-Ungariei, îmbracă haina militară și după luptele de la Cocarcea, unde a dat un strălucit exemplu de vitejie, este avansat locotenent și decorat cu „Coroana României”;

● 1917-1918 – se afirmă din nou în luptele de pe front, după încotarea luptelor e trimis de către generalul Averescu împreună cu alți ofițeri de rezervă învătători în Basarabia pentru o companie de redesteptare națională, acolo s-a interesat de mecanica cooperatistă;

● la 9 aprilie 1918 este decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul”; cea mai înaltă distincție militară, acordată unui ofițer român pentru acte de vitejie pe front; la 5 decembrie întemeiază Partidul Tărănesc în prezența a 150 de delegați;

● 1919 – la parte la constituirea cu frunzași Partidului Tărănesc din Muntenia și Oltenia pe de o parte și Partidul țărănesc și muncitoresc al profesorilor universitari țeseri pe de altă, în vederea contopirii acestora; este ales în Consiliul Executiv al Partidului Tărănesc; la alegerile legislative din 2-6 noiembrie este ales vicepreședinte al Camerei; este numit în decembrie ministru al agriculturii și domeniilor în guvernul Vaida-Voievod, post în care militază pentru înfăptuirea reformei agrare;

● 1920 – la 6 martie proiectul legii de reformă agrară este aprobat de Consiliul de miniștri și e trimis Regelui care, opunându-se, nu semnează mesajul de trimitere spre dezbaterea corpurilor legislative și nu-l primește în audiență pe I. Mihasiache; acesta va demisiona; la alegerile legislative din mai este ales deputat de Muzcei și Râmnicu Sărat; va depune la Cameră proiectul de lege privind înpropietărea țăranilor prin completarea expropietării, pentru creșterea de izlazuri și păduri comunale; pe 21 august e decorat cu Legiunea de Onoare de Maresalul Joffre în fața mormântului Eroșului Necunoscut și în prezența Regelui Ferdinand;

● 1921 – are activitate intensă parlamentară privind proiectul de lege agrară; prezidează în noiembrie primul congres al Partidului Tărănesc la București;

● 1922-1923 – declară în Cameră că nu acordă încredere noului guvern Take Ionescu; afirmă în care se ridică și celelalte partide, ceea ce a dus la votul de neîncredere și la demisia guvernului; este numit guvernul I. I. C. Brătianu la 19 ianuarie; în urma unor derurări că ar fi insulăi monarhia, se încearcă arestarea lui pentru a-i împiedica participarea la vot; este ales în urma alegerilor legislative în Teleorman, Constanța, Prahova și Muzcei; va protesta în Cameră împotriva samavolnicilor și amestecului armatei în luptele politice;

● 1924-1925 – conduce lucrările Congresului Partidului Tărănesc de la Iași; este director al publicației „Tărăniemul” unde va scrie un articol în fiecare număr; la 31 decembrie 1925 e convocat împreună cu ceilalți șefi de partide la Sinaia în legătură cu abdicarea prințului Carol; va declara că renunțarea la o succesiune încă nedeschisă e neașteptată.

● 1926 – la 30 martie este numit guvernul Averescu; I. Mihalache continuă să fie șicantat de jandarmi în diverse localități; în urma alegerilor legislative din 25 mai, este ales deputat la Brăila și Muscel; în iunie va conduce tratativele de fuziune cu Partidul Național și va invita pe Iuliu Maniu să comunice condițiile partidului său; la 10 octombrie se ratifică fuziunea dintre Partidul Tărănesc și Partidul Național; președintele noului Partid Național Tărănesc este ales I. Maniu, vicepreședinți I. Mihalache, Al. Vaida Voievod, Dr. N. Lupu, P. Brătăsaru; s-a realizat începutul legământului de nezdruccinat între I. Maniu și I. Mihalache.

● 1927-1928 – se succede guvernelor B. Stirbei, I. I. G. Brătianu, V. Brătianu; în acesta din urmă I. Mihalache va deține portofoliul Ministerului de Agricultură și Domenii.

● 1930 – elaborează legi: pentru plantarea de-a lungul drumurilor publice cu arbori, a pășunilor, pentru ameliorarea terenurilor degradate, pentru exportul de animale, pentru desfațarea alcoolului, legea privind comasările din Cadrițlar;

● 1930 – iunie, I. Maniu demisionează propunându-î în locul său pe I. Mihalache, dar acesta refuză, se formează primul guvern al restaurației având ca președinte pe G. G. Mironescu, I. Mihalache fiind numit ministru de interne;

● 1931 – devine președinte al PNT, Iuliu Maniu plecând din țară; va încerca cu perseverență să convingă pe Regele Carol al II-lea să se mențină în cadrul prevederilor constituționale și ale statutului Casei Regale;

● 1932 – este ministru de interne în guvernul V. Voievod și în cel al lui I. Maniu;

● 1933 – demisionează din guvern, Regele nesatisfăcându-i cererea de demitere a Comandantului Jandarmeriei și al Prefectului Poliției Capitalei; îl urmează și I. Maniu; critică politica lui Vaida Voievod de favorizare a grupărilor de extremă dreaptă; participă la Geneva la Conferința pentru dezarmare împreună cu N. Titulescu, iar la Londra la dezbaterile Conferinței Economice Mondiale; în septembrie la Câmpulung-Muscel va prezenta programul de activitate al PNT la Congresul Timerețului Național-Tărănesc; la 21 noiembrie va fi ales președintele PNT;

● 1934-1935 – la 1 februarie va omagia în Camera memoria lui I. G. Duca, asasinat de legionari în decembrie 1933; conduce lucrările de la Eforie pentru elaborarea unui nou program și statut al partidului; în aprilie 1935 la Congresul General al PNT se ratifică alegerea lui ca președinte; arată că noul program prevede crearea unui stat nou cu regim monarhic constituțional, împotriva dictaturii de orice natură ar fi.

● 1936 – prezintă un memoriu către Rege în care condamnă demonstrațiile față de Germania și Italia, care înseamnă subminarea poliției naționale, servind interesele revizioniste românești; într-un discurs ținut la Câmpulung-Muscel se declară adversar hotărât al hitlerismului și al comunismului, fiind împotriva „Frontului Popular”;

● 1937 – este reales președinte al PNT; va solicita sprijin nelimitat și necondiționat, disciplină de fier; i se recomandă de către Rege o înțelegere cu AJ. Vaida Voievod pentru formarea unui guvern; ceea ce el nu acceptă; în noiembrie demisionează de la președinția PNT; în locul său este ales I. Maniu;

● 1938 – în februarie are loc promulgarea noii Constituții elaborată de regele Carol, se instituie dictatura regală, peste o lună fiind dizolvate partidele politice; I. Mihalache, retras la țară, se va ocupa de lucrările începute la Topoloveni, inaugurând noile prăvălii permanente, hala de carne și pește, hotelul, dispensarul, școala de gospodărie pentru lete construită pe terenul său, donat atemp Ministerului Instrucțiunii;

● 1940 – în aprilie este numit Cosilier Regal, funcție din care va demisiona peste 2 luni; va semna Memoriul prezentat de N. Iorga Consiliului de Miniștri, referitor la ultimatum-ul URSS privind cedarea Basarabiei și a unei părți din Bucovina; semnatarii arată că acest ultimatum nu are nici un temel istoric și legal; I. Mihalache va adresa un apel opiniei publice internaționale pentru susținerea intereselor vitale ale României, în legătură cu pretențiile teritoriale ale Ungariei; ca răspuns la ultimatum-ul solicitat ca România să accepte art. 17 al. 2 din Tratatul Ribbentrop-Ciano, este de părere că țara nu trebuie să consimtă, preferabilă fiind cedarea prin război; ceea ce ar arăta generațiilor viitoare că nu s-a cedat fără luptă; în noiembrie, după asasinarea lui N. Iorga și V. Madgearu de către legionari, va declara lui I. Antonescu că această stare de lucruri trebuie curmată cu toată hotărârea;

● 1941 – se adresează în Justiție împotriva deciziei Senatului de a i se interzice exercitarea mandatului de senator, deoarece refuzase să îmbrace uniforma Frontului Renașterii Naționale; respinge solicitarea lui I. Antonescu de a intra în guvern, dorind să fie mobilizat în una din unitățile combatante; este demobilizat în august, în urma dezacordului său cu trupele române să treacă Nistrul;

● 1941-1944 – la venirea legionarilor la putere se retrage din activitatea politică publică. Anglia dăduse un ultimatum României să-și retragă trupele dincolo de Nistru. În caz contrar, amenințând cu războiul, Antonescu n-a lăsat seama de acest lucru și englezii ne-au declarat război. În toată această perioadă, Mihalache se află alături de Iuliu Maniu, în încercările disperate de a obține ieșirea României din război și a lupta alături de puterile aliate.

● 1944 – la 16 august îi sugerează Regelui Mihai ca armistițiul să fie încheiat de I. Antonescu; acestuia îi cere să cruțe țara de jertfe inutile și să încheie armistițiul.

● 1945 – L. Pătrășcanu îi propune, din partea lui, a partidului comunist și personal a lui Gheorghiu-Dej, să accepte postul de prim-ministru, ofertă pe care o respinge.

● 1946 – marile puteri au căzut de acord ca în guvernul pro-sovietic al lui Petru Groza să intre și câte un reprezentant al PNT și PNL, ca miniștri fără portofoliu; era o coametzare pur formală fiindcă acești doi miniștri nu aveau în guvern nici o putere, dar țara noastră se afla încă sub imperiul armistițiului și a trebuit să ne supunem; PNT îi propune pe Ion Mihalache; la auzul acestui nume, Vășinaki se opune cu înverșunare; în locul lui Mihalache PNT îi nominalizează pe Erni Hațeganu;

● 1946 – toamna – fiindcă se apropiau alegerile fixate pentru data de 16 noiembrie 1946, fiecare partid își înscrie pe listă candidații; pe lista PNT din județul Muscel e înscris și I. Mihalache; numirea acestuia stârneste furia comunistilor; Comisia Centrală Electorală, aflată la discreția partidului comunist, se opune ca Mihalache să ia parte la alegeri, pe motiv că luptase cu voiajul pe frontul de Est (deși el n-a însoțit frontul decât până la Nistru, aici până în momentul eliberării Basarabiei); popularitatea lui însă era atât de mare, încât țărani îl susțin cu toată tăria; în proajma alegerilor e atacat la Topoloveni cu focuri de revolver de către un propagandist comunist, un anume Alexandrescu, care era lucrător la IAR Brașov;

● 1947 – anul a început cu încheierea tratatului de pace între România și marile puteri, un tratat de pace dezastruos pentru țara noastră, fiindcă puterile occidentale s-au supus în totalitate cerințelor sovietice și n-au lăsat în nici un fel seama de unele drepturi legitime ale României; încheierea acestui tratat i-a așezat bine în sa pe comunistii care acum, fără să se mai jeneze nici o clipă de Occident, devin sluga credincioasă a lui Stalin și încep demontarea sistematică a țării noastre; se intensifică represiunea în primul rând împotriva celor două mari partide ale țării, PNT și PNL, în fața acestei situații, conducerea PNT, în frunte cu Iuliu Maniu, a luat hotărârea ca să trimită în străinătate un grup de fruntași prestigioși ai partidului care să-i pună pe occidentali în fața a toate căle se potrecușu aici; conducătorul acestui grup a fost nominalizat Ion Mihalache; planul însă a deșeurat de Securitate, care infiltrează în grup câțiva din agenții ei;

- 1947 – 14 iulie – se încensază o plecare furtivă din țară și tot grupul e arestat în comuna Tămădău-Ifov, lângă două avioane care în nici un caz nu puteau să-i transporte pe toți în străinătate; arestarea aceasta servește comunistilor să dezlănțuie o teribilă prigoană împotriva țărăniștilor mai întâi și apoi a liberalilor;

- 1947 – 17 noiembrie – limitându-ne acum numai la destinul lui I. Mihalache, vom spune că la această dată el este condamnat de către Tribunalul Militar al Regiunii a II-a București la termiță grea pe viață, pentru crimă de înaltă trădare, tentativă de trecere frauduloasă a frontierei, tentativă de surpare a ordinii constituționale, insurecție armată, etc.; începe calvarul său în temnițele comuniste;

- este dus după proces la Penitenciarul Galați; de ce acolo? fiindcă orașul era în apropierea graniței cu URSS și în cazul unui război care ar fi putut izbucni între marile puteri, el ar fi putut să ia repede drumul Siberiei; ca și Maniu și alți demnitari, închiși tot acolo;

- – în timpul detenției, este vizitat de Patriarhul Justinian Marina și de Mihai Ralea și sfătuit de aceștia să întocmească o scrisoare în care să recunoască valorile comunismului, ceea ce ar fi favorizat eliberarea sa; refuză însă categoric;

- 1947-1949 – este deseori adus la București pentru diverse suplimente de anchetă la Ministerul de Interne; la una din aceste anchete, el, care nu înceta să-i sfideze pe termițieri vorbind cu glasul tare în acel subsol în care termițierii instituiseră o tăcere de mormânt, glasul său îi este auzit de soția sa Niculina, arestată și ea imediat după arestarea sotului și adusă la M.A.I. pentru alte și alte anchete; el îi strigă: „Cura! Niculina! Nu pătimim pentru noi, ci pentru țară!"; e ultimul lor schimb de cuvinte (1948);

- 1951 – la 14 august e transferat la Sighet, alt oraș românesc din apropierea URSS-ului, fiind considerat un deținut periculos;

- 1953 – e mutat împreună cu alți câțiva din lotul său de la Sighet la Ministerul de Interne; un an și jumătate e supus la mari presțiuni pentru a semna o declarație de capitulare; el refuză;

- 1955 – e trimis la penitenciarul de la Râmnicu Sărat în regim de exterminare, supus ziinic bătăilor și torturii;

- 1963 – la 5 februarie se stinge în penitenciarul din Râmnicu Sărat.

Trecând în revistă viața lui Ion Mihalache, orice om, fie chiar adversar al său, nu poate să nu ia aminte câteva lucruri esențiale:

- și-a trăit viața drept, cu o mare demnitate;

- a iubit țaranul român mai presus de orice în această țară și n-a conștientizat să facă pentru el tot ce i-a stat în putință; multe din inițiativele lui luate în urmă cu zece de ani în favoarea țaranului își găsesc valabilitatea și în zilele noastre;

- în tot efortul său de a face ca țaranul român să-și găsească o viață mai bună el și-a căutat parteneri pe potrivă și i-a și găsit; între alții, asocierea sa cu ardelenanul Iuliu Maniu, alături de care a și pus bazele PNT;

- în propria sa viață a avut șansa să-și găsească o soție pe măsură, Niculina; fără nici o îndoială acest cuplu Ion-Niculina poate servi de exemplu multor și multor familii românești, care astăzi, din păcate, sunt din ce în ce mai puține;

- în politică, asemenea lui Iuliu Maniu, el a înțeles să nu facă nici un compromis de la dezideratele majore ale țării; satana comunistă l-a ademinit deseori arătându-i, l-a promis apoi libertatea – un bun omenesc pe care mulți alți politicieni l-au acceptat cu ușurință – dar el n-a cedat și și-a înfruntat călăii și în final, cu fruntea sus moartea;

- așa cum spuneam de Iuliu Maniu, că el își are locul între martirii neamului nostru, tot așa trebuie să spunem despre Ion Mihalache; în catedrala încă neînălțată a acestor martiri, Ion Mihalache își are pe merit efigia sa.

Bibliografie

- Argășianu C. Pământ de mână. Amintiri și vamea celor de ieri. Ed. Humanitas 1993.
- Diaconescu I. Oameni politici. Ion Mihalache. Dincolo de propagandă a PNT. Ed. 1991.
- Direcția Departamentului de Studii, Documente și Programe a PNTOR. Fundația Maniu-Banăilă. Ion Mihalache în context istoric. Ed. Gândirea românească. București 1993.
- Iorga N. O viață de om așa cum a fost. Ed. Minerva 1972.
- Iorga N. Memoriile mele. Ed. 1932.
- Mihalache I. Ce puter să facem. Ed. Libris. București 1995.
- Mihalache I. Partidul Național Țărănesc. „Țărănișmul” nr. 267 octombrie 1928.
- Muzat M. Ardelenii. România după marele unire, vol. II. Ed. Științifică și Enciclopedică. București 1996.
- Partidul Național Țărănesc. Cămin Democrat – scurt istoric. Ed. Gândirea Românească. București 1994.
- Rădulescu M. Scaunul. Viața politică în România 1922-1928. Ed. Politică. București 1979.
- Scurtu I. Din viața politică a României 1926-1947. Studiu critic privind activitatea Partidului Național Țărănesc. Ed. Științifică și Enciclopedică. București 1993.
- Sevcaru P. Istoria partidului național Țărănesc și național-țărăniștilor. Madrid 1993.

Ligia Robănescu